

Den Haag 09-08-2020

De bijbel geeft weinig informatie over de mensen die we erin tegenkomen. Dat vind ik wel eens jammer. Ik zou meer willen weten over hun manier van leven, denken, geloven, over wat ze voelden bij bepaalde gebeurtenissen. Je kunt je, op grond van verhalen van de ene mens een beter beeld vormen dan van de ander, maar compleet wordt het plaatje nooit. Dat heeft ook een positieve kant. Juist daardoor kunnen wij onszelf erin projecteren. Het gaat in die verhalen niet om Jona of Petrus of Maria of wie ook. Het gaat om de herkenbaarheid van situaties en om wie God daarin voor wil zijn.

Op het eerste gezicht lijkt het evangelieverhaal niet herkenbaar. Wandelen op het water, dat kan niet! Roep het niet te snel, want sjamanen doen het vandaag de dag nog. Zij zeggen dat, als wij het niet kunnen, dit meer te maken heeft met onze levenshouding dan met natuurwetten. Iets dergelijks horen we ook in het evangelie.

Jezus nodigt Petrus uit om naar hem toe te lopen óver het water. Dat hij erdoorheen zakt heeft met zijn eigen instelling te maken en niet met het feit dat het onmogelijk zou zijn. Het verhaal accentueert dus niet iets wonderbaarlijks dat Jezus alleen maar zou kunnen. Hijzelf is de eerste om te zeggen dat zijn volgelingen allerlei, in onze ogen onmogelijke dingen, zouden kunnen doen. Toch gaat het ook daarbij niet om het verrichten van wonderen op zich, dan komen we in de mirakelsfeer en dat is juist niet de sfeer van het evangelie. Het gaat om het gewone leven van gewone mensen, met letterlijk z'n ups en downs. Daarin komt Jezus ons tegemoet en daarin wordt het verhaal herkenbaar, omdat de zee zo herkenbaar is en niet alleen voor mensen in Den Haag.

Wij spreken immers over een zee van tijd of een zee van ellende en, net als Jona, over water dat ons tot de lippen stijgt, over mensen die je maar laten zwemmen of over iemand die als een rots in de branding voor je is.

De Amerikaan Wayne Dyer schreef een boek met de titel: Geen zee te hoog. De boodschap: vertrouw op je eigen kracht dan kun je alles aan! Lang daarvoor schreef de Goethe n.a.v. ons evangeliegedeelte dat een mens door frisse moed en een onwankelbaar geloof elke moeilijke situatie kan overwinnen. Daar plaats ik wat kanttekeningen bij, al geloof ik absoluut dat er in een mens meer kracht en moed schuilt dan hij of zij voor mogelijk houdt en dat het geloof in God daarin een onvoorstelbare kracht is. Maar de ene mens is de andere niet en de ene situatie is de andere niet. Hoe sterk we qua persoonlijkheid ook zijn, er zijn situaties waarin onze kracht en frisse moed en geloof zo worden beproefd dat alles ons ontzinkt. Dat is menselijk. Juist daarom is dit evangelieverhaal zo herkenbaar en zo troostrijk. Simon, die we uit de verhalen kennen als iemand met veel kracht en frisse moed en een dusdanig geloof dat hij Petrus mag heten: rotsteen, onwankelbare, hij wankelt hier. Gelukkig, zou ik haast zeggen. Want stel je voor dat de

boodschap van het evangelie zou zijn dat we altijd maar frisse moed moeten hebben en een onwankelbaar geloof. Waar bleven we dan?

Deze week wordt de bevrijding van Indië herdacht. Wat een onvoorstelbaar leed heeft zich daar tijdens de oorlog afgespeeld. Zou je van mensen in zo'n situatie mogen verwachten dat ze vol frisse moed waren, dat geen zee hen te hoog ging, dat hun geloof onwankelbaar bleef? Zou menigeen zich niet van God en alle mensen verlaten hebben gevoeld? Eenzaam in die lange nacht, in die zee van ellende. Jezus'

leerlingen waren ook eenzaam op zee en angstig. Ze hebben vast geschreeuwd: Kyrie Eleison, Heer ontferm u. Maar ze merkten niets van Hem. Pas tegen het einde van de nacht kwam Jezus naar hen toe, en dan ook nog in een onherkenbare gedaante. Dat is herkenbaar. Als wij God om hulp roepen, iets vragen, dan hebben we vaak al voor ogen op welke manier ons gebed verhoord zou moeten worden en liefst zo snel mogelijk. Jezus komt pas heel laat naar de

leerlingen toe en op een totaal andere manier dan zij verwachtten: wandelend over het water. Dit is niet een verhaal om ons te verzekeren dat Jezus alles kan, maar dat hij ons niet laat stikken als het water ons tot de lippen stijgt en dat we dus met al onze zintuigen open moeten zijn voor elke wijze waarop Hij tot ons kan komen. Hij kan daarin ook iets van ons vragen: loslaten wat veilig en vertrouwd is, een sprong in het diepe wagen en: de acceptatie dat een moeilijke situatie niet 1,2,3 verandert, maar dat Hij daarin toch mét ons is. Met Jezus kom je niet in een stormvrije zone. Hij neemt je problemen niet weg, je moet er doorheen op eigen benen, in het vertrouwen dat Hij er voor je zal zijn, en blijven.

Petrus waagt de stap, maar de situatie is niet veranderd, Jezus is er wel, maar de golven zijn er ook en de tegenwind is nog sterk. Dan ontzinkt hem de moed en het geloof. En hij zinkt. Zie je nou dat Goethe gelijk had: als je maar frisse moed en een onwankelbaar geloof hebt kun je elke moeilijke situatie overwinnen. Dat zal wel, maar zo zijn wij niet altijd. Zelfs Petrus niet. En als Goethe zegt dat dit verhaal vertelt dat, als wij maar...

dan ziet hij een belangrijk element over het hoofd.

Het verhaal vertelt vooral iets anders: dat wij er mogen zijn zoals we zijn, mensen die soms vol frisse moed zijn en een rotsvast geloof hebben, maar die dat soms ook allemaal kwijt zijn. Dat wij daarin niet afgeschreven worden, dat God ons niet laat zwemmen en niet laat stikken. Dat onze noodkreet gehoord wordt en een hand wordt toegestoken.

Het verhaal eindigt met een geloofsbelijdenis. Want dat geloof was er wel bij Petrus, het werd alleen overspoeld toen het water hem tot de lippen steeg. Ieder mensenleven, ieder geloofsleven, kent hoogte-en dieptepunten. Die zijn voor ieder mens weer anders en ieder reageert daarop op zijn of haar eigen manier. Daarom komen we in de bijbel mensen en situaties in allerlei variaties

tegen. Maar uit al die verschillende verhalen klinkt telkens 1 en dezelfde belofte op: dat ons een hand wordt toegestoken, een hand die niet afwijst wie tekortschiet in geloof, niet neerdrukt wie de moed ontzinkt, maar omhoog trekt en steun biedt aan ieder die die hand wil pakken, Gods hand die niet loslaat wat zijn hand met ons begonnen is.